

บทที่ 2

วรรณคดีที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

เด็กเป็นทรัพยากรที่สำคัญของชาติ เป็นอนาคตของครอบครัว และชุมชน การเป็นประชากรที่มีคุณภาพขึ้นอยู่กับการศึกษาที่เด็กได้รับการปลูกฝัง วางรากฐาน และการอบรมเลี้ยงดูอย่างถูกต้องจากครอบครัว การพัฒนาเด็กในปัจจุบัน มีปัญหาต่างๆ มากมาย เช่น ปัญหาด้านโภชนาการ สุขภาพ การพัฒนาสติปัญญา สังคม จริยธรรม ฯลฯ โดยที่สาเหตุของปัญหาต่างๆ เหล่านี้ ส่วนหนึ่งมาจากการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ หรือครอบครัว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาจากทฤษฎีและงานวิจัยต่างๆ เกี่ยวกับหัวข้อต่อไปนี้

1. ความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน
3. สัมพันธ์กับการให้ความรู้สำหรับผู้ปกครองเพื่อนำไปใช้ในการอบรม

เลี้ยงดูเด็ก

1. ความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน

นักจิตวิทยาหลายท่านได้เน้นถึงความสำคัญของพ่อแม่ และความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดูเด็กของพ่อแม่ว่ามีผลต่อบุคลิกลักษณะ และพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็ก ดังเช่น ฟรอยด์ (Freud อ้างถึงในศรีวรรณ มากฐ 2521: 12) ได้เน้นถึงความสำคัญของการปลูกฝังบุคลิกภาพในวัยเด็กเล็กมากที่สุด โดยกล่าวว่าในช่วง 1 - 5 ปี แรกของชีวิต เป็นช่วงที่สำคัญที่สุดของการพัฒนาบุคลิกภาพ เมื่อชีวิตผ่านพ้นวัยทารกมา บุคลิกภาพของคนได้พัฒนาขึ้นพื้นฐานและโครงสร้างเรียบร้อยแล้ว การอบรมเลี้ยงดูเด็กและการกระทำตัวอย่างแก่เด็กเป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะเด็ก ๆ จะเลียนแบบบิดามารดา และผู้ที่อยู่ใกล้ตัว

อริคสัน (Erikson อ้างถึงใน กรมสามัญศึกษา : 2523 : 27 - 28) ได้เน้นถึงการปฏิบัติตนของพ่อแม่ที่มีต่อลูก ซึ่งจะมีผลต่อการพัฒนาการทางค่านิยมคุณภาพ อริคสันเน้นความสำคัญของเด็กเล็กกว่าเป็นวัยที่กำลังเรียนรู้ สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเด็กจึงเป็นสิ่งแปลกใหม่และน่าตื่นเต้น ซึ่งหากว่าสิ่งแวดล้อมที่เด็กประสบอยู่ทำให้เด็กมีความสุขจะมีผลทำให้เด็กเป็นผู้มองโลกในแง่ดี มีความเชื่อมั่นในตนเอง และเกิดความไว้วางใจต่อผู้อื่น แต่ถ้านักในวัยเด็กประสบกับสิ่งที่ไม่พึงพอใจ จะทำให้เด็กขาดความสุขเป็นผู้มองโลกในแง่ร้าย และขาดความเชื่อมั่นในตนเอง

เปียเจต์ (Piaget อ้างถึงใน กรมสามัญศึกษา 2523 : 25 - 26) กล่าวว่า การพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กจะเริ่มตั้งแต่แรกเกิดจนถึงวัยที่มีพัฒนาการทางสติปัญญาอย่างสมบูรณ์เมื่ออายุ 15 ปี โครงสร้างทางสติปัญญาของเด็กจะไม่มี การข้ามชั้น โดยจะพัฒนาตามลำดับอายุ และตามลำดับขั้น แต่อัตราของการพัฒนาจะแตกต่างกันในเด็กในแต่ละคน โดยความแตกต่างนี้จะมีสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ และสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อเด็กคือ พ่อ แม่ นั่นเอง พ่อแม่มีส่วนช่วยอย่างมากในการที่จะสร้าง และเลือกสิ่งแวดล้อมให้แก่เด็กวัยก่อนเข้าเรียน

เซียร์ (Sears อ้างถึงใน กรมสามัญศึกษา 2523 : 31 - 33) ให้ทัศนะเกี่ยวกับพัฒนาการทางบุคลิกภาพของเด็กว่า การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ เป็นเครื่องตัดสินถึงพัฒนาการของเด็กโดยเฉพาะอย่างยิ่งพัฒนาการทางค่านิยมคุณภาพ ซึ่งความแตกต่างกันทางบุคลิกภาพของบุคคล มักจะเกี่ยวข้องกับความแตกต่างกันของพ่อแม่ และพฤติกรรมที่เด็กแสดงออกมานั้นเป็นผลจากการอบรมเลี้ยงดู นอกจากนี้เด็กจะมีการเลียนแบบ พ่อ แม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กในวัยก่อนเรียน อันมีผลให้บทบาททางเพศของเด็กชาย และเด็กหญิงได้พัฒนาขึ้น ก่อให้เกิดการแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมต่อเพศของตนเอง และต่อสังคม

แอดเลอร์ (Adler อ้างถึงใน ปรานีศ สุขอุดม 2514 : 12) อธิบายว่า เมื่อหากเกิดมาได้มีการปะทะสัมพันธ์กับคนที่อยู่รอบข้าง ได้เรียนรู้กฎเกณฑ์ของสังคมและครอบครัว สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะพัฒนาขึ้นมาเป็นทัศนคติ ความเชื่อ และบุคลิกภาพของเด็กในที่สุด ฉะนั้นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งต่อพัฒนาการของเด็ก คือ

ครอบครัว เด็กไม่ว่าจะเป็นเชื้อชาติใด วัฒนธรรมใด หรือศาสนาใดก็ตาม การเจริญเติบโตของเด็กทั้งร่างกาย และจิตใจต่างมีรากฐานมาจากประสบการณ์ภายในครอบครัว ถ้าหากพ่อแม่มีความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กอย่างไร ก็ย่อมจะถ่ายทอดความคิดและแนวปฏิบัติให้แก่เด็กในตนเองเดียวกัน (สุธา จันทน์เอม และ สุรางค์ จันทน์เอม 2516 : 224)

จากทฤษฎีของนักจิตวิทยาต่าง ๆ ดังกล่าวจะเห็นว่า ครอบครัวโดยเฉพาะอย่างยิ่งพ่อแม่ของเด็กมีความสำคัญต่อพัฒนาการ และบุคลิกภาพของเด็ก ซึ่งสถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็กได้กล่าวสรุปความสำคัญของครอบครัวไว้ว่า "ครอบครัวมีบทบาทสำคัญที่สุดต่อพัฒนาการทุกด้านของเด็ก กล่าวคือเป็นทั้งแหล่งปลูกฝังลักษณะนิสัย และก่อพื้นฐานบุคลิกภาพให้แก่เด็กนับแต่เกิดรวมทั้งเป็นแหล่งสำคัญยิ่งในการถ่ายทอดพลังใจ คุณธรรมและค่านิยมต่าง ๆ ของสังคม แก่เด็กทุกรายรวมทั้งจนเข้าเรียน ฉะนั้นการเรียนรู้ และประสบการณ์ที่เด็กได้รับตลอดวัยต้น โดยเฉพาะจากการดูแล และอบรมของทางบ้าน ซึ่งมีอิทธิพลต่อพฤติกรรม และบุคลิกภาพของเด็กไปจนถึงวัยผู้ใหญ่" (สถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก 2518 : 199)

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน

การที่พ่อแม่ผู้ปกครองของเด็กมีวิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กของตนแตกต่างกันไปนั้นมีองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดความแตกต่างอยู่หลายประการ เช่น ระดับการศึกษาของพ่อแม่ ฐานะทางเศรษฐกิจ จำนวนบุตร สภาพการทำงาน ฯลฯ อันจะส่งผลไปถึงวิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็ก และผลต่อพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็กที่จะแยกองค์ประกอบต่าง ๆ ได้ดังต่อไปนี้

ระดับการศึกษาของบิดามารดา

จากการศึกษาวิจัยของน้อมฤดี จงพยุหะ และคณะ (2518 : 73) พบว่า บิดามารดาที่มีการศึกษาย่อมมีความรู้ และความเข้าใจในการอบรมเลี้ยงดู และแนะนำบุตรได้ดีกว่าบิดามารดาที่มีการศึกษาน้อย เช่น รู้จักการดูแลรักษาสุขภาพอนามัยของเด็ก จัดอาหารให้เด็กอย่างถูกหลักโภชนาการ อบรมสั่งสอนเรื่องมารยาทสังคม วัฒนธรรม ศิลปกรรม ระเบียบต่าง ๆ ให้ความรักความอบอุ่นแก่เด็ก

ซึ่งแสดงว่าเด็กที่มีผู้ปกครองได้รับการศึกษาสูงได้เปรียบกว่าเด็กที่มีผู้ปกครองได้รับการศึกษาต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับคำสรุปรายงานของคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนา เศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ, 2517 : 39) ซึ่งกล่าวว่าผู้ปกครองในชนบทมักไม่ได้เรียนต่อในระดับสูงกว่าชั้น ประถมจึงทำให้มีโอกาสดำเนินการอบรมเลี้ยงดูเด็กน้อย เพราะวิชาที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงเด็กมีสอนในระดับที่สูงกว่าประถมศึกษา คนเหล่านี้จึงมักได้รับคำแนะนำและบอกเล่าจากมารดาญาติผู้ใหญ่ ส่วนมากจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับชนบทรวมเนียมประเพณี ซึ่งเป็นประสบการณ์ของบุคคลเหล่านั้นมากกว่าความถูกต้องทางการแพทย์สมัยใหม่

จากการวิจัยของวิชัย จุฬาโรจน์มนตรี (2514 : 64) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับความรู้โภชนาการขั้นพื้นฐานของมารดาในอำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา พบว่า มารดาที่มีระดับการศึกษาดีกว่ามีโอกาสที่จะหาความรู้เกี่ยวกับโภชนาการได้ดีกว่าผู้ที่มีการศึกษาน้อย และผู้ที่สามารถอ่านออกเขียนได้ สามารถตอบความหมายของคำว่า อาหารคืออะไร ได้ถูกมากกว่าผู้ที่ไม่สามารถอ่านออกเขียนได้ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ เรย์ และ อีเกอร์ (Wray and Aguirre, 1960 : 88) ซึ่งได้ศึกษาสาเหตุที่ทำให้เด็กวัยเรียนในแคนดัลเรียเรีย (Candelaria) ประเทศโคลัมเบียเป็นโรคขาดสารอาหารโปรตีนและพบว่าเด็กที่มารดาอ่านหนังสือไม่ออก และเขียนไม่ได้เป็นโรคขาดสารอาหารโปรตีนมากกว่าเด็กที่มารดาอ่านออกเขียนได้ และฮีเซลไทน์ (Heseltine 1962 : 7) ศึกษาพบว่าเด็กส่วนใหญ่มีปัญหาในการบริโภคอาหารไม่ถูกต้องจนเกิดภาวะขาดโภชนาการ เพราะผู้เลี้ยงขาดการศึกษาที่จะได้รับความรู้ในเรื่องโภชนาการ การวิจัยของคณะกรรมการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2517 : 173) ก็พบว่าสาเหตุสำคัญของ การเจ็บป่วยและการตายของประชาชนเกิดจากการขาดอนามัยศึกษาของประชาชนที่มีการศึกษาน้อยและยากจน

* จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของผู้ปกครองที่สัมพันธ์กับเด็กในด้านต่าง ๆ ช่างค้นล้นสนับสนุนให้เห็นว่าบิดามารดา หรือผู้ปกครองเด็กที่ได้รับการศึกษาสูงกว่ามีแนวโน้มที่จะทำให้เด็ก มีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ได้ดีกว่า

ฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดา

ฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดาหรือของครอบครัวเป็นสภาพแวดล้อมอีกสิ่งหนึ่งของเด็กที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็ก ดังที่รุ่งเรือง บุญไชยรส (ม.ป.ป. : 146) กล่าวว่า หากครอบครัวมีภาวะบีบคั้นทางเศรษฐกิจ หรือมีความยากจนมาก จะทำให้มีผลเสียต่อการปฏิบัติภารกิจในด้านการอบรมเลี้ยงดู และการให้การศึกษาแก่บุตร ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ในการทำมาหากิน น้อมฤดี จงพยุหะ และคณะ (2518 : 69) กล่าวถึงฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคมที่มีผลต่อพัฒนาการของเด็กว่า เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี รายได้สูงย่อมจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก อาหาร ยา รักษาโรค ของเล่นได้อย่างเพียงพอซึ่งจะช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางกายทางสมองได้อย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ กานดา ณ ฒาง (2511 : 19) ซึ่งกล่าวถึงอิทธิพลของพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อความเจริญงอกงามของเด็กไว้ตอนหนึ่งว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวเป็นสภาพแวดล้อมอีกสิ่งหนึ่งของเด็กตั้งแต่เกิด มารดาที่มีฐานะทางการเงินดี ย่อมมีปัจจัยที่จะตระเตรียมสิ่งจำเป็นและไม่จำเป็นไว้ให้แก่อุปโภคบริโภคกว่า มารดาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจการเงินไม่ดี ซึ่งแม้จะมีความรักใคร่พอ ๆ กัน การตระเตรียมเท่ากันแต่ไม่มีกำลังทางการเงินพอที่จะทำได้สมใจ ทั้งนี้ย่อมรวมไปถึงสภาพของเคหสถานที่อยู่อาศัย ความสะอาดถูกหลักอนามัยที่ฐานะทางเศรษฐกิจจะอำนวยความสะดวก ซึ่งเป็นการตระเตรียมไว้ให้แก่เด็กที่เกิดมาอยู่ในสภาพนั้น ๆ ด้วย ดังนั้นฐานะทางเศรษฐกิจที่ดีจึงอาจช่วยส่งเสริมเด็กได้

จำนวนบุตรของบิดามารดา

รายงานการวิจัยเกี่ยวกับเด็กก่อนวัยเรียนในประเทศไทยของคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2516 : 213) ได้ให้ข้อสรุปเกี่ยวกับการบริการอนามัย และเด็กไว้ตอนหนึ่งว่า ครอบครัวชนบทและครอบครัวยากจนในเมืองยังคงมีขนาดครอบครัวใหญ่ ซึ่งเป็นผลเสียต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพของมารดาและทารก ซึ่ง เกษตร สนิทวงศ์ (เกษตร สนิทวงศ์ อ้างถึงในสุวรรณีย์ วิโรจน์สายดี 2519 : 1) ได้วิจัยพบว่า ครอบครัวที่มีจำนวนสมาชิกมาก ๆ มีผลกระทบกระเทือนต่อ

ความเป็นอยู่ของครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งครอบครัวในชนบทที่อยู่ในระดับหาเช้ากินค่ำ และต่อการศึกษาตรงกันข้ามในครอบครัวขนาดเล็กที่มีลูกห่างกัน พ่อแม่จะเอาใจใส่เลี้ยงดูบุตรได้มากโดยมุ่งพัฒนาการ เด็กให้สูงสุด

*สภาพการทำงานของบิดามารดา

ในปัจจุบันภาวะเศรษฐกิจรัดตัว ทำให้ผู้ที่ เป็นบิดา มารดา ต้องออกจากบ้านไปทำงานเพื่อช่วยครอบครัวหารายได้ จึงทำให้ไม่มีเวลาหรือมีเวลาน้อยที่จะอยู่ดูแลลูก จึงต้องให้ผู้อื่นเลี้ยงดูแทน ปัญหาต่าง ๆ จึงตามมา ดังที่คณะกรรมการวิเคราะห์ปัญหาเยาวชนชนโคสุรปราเหตุที่เด็กประพฤติน่าวิตไว้ออกหนึ่งว่า เด็กที่ไม่ได้รับความมั่นคงและความอบอุ่นใจเพียงพอ เช่นผู้ใหญ่มีงานมากไม่มีเวลาอยู่ดูแลเด็ก เมื่อเด็กกลับมามีบ้านก็จะอยู่ตามลำพัง ถ้าได้สิ่งแวดล้อมหรือบุคคลแวดล้อมไม่ดีจะทำให้เสียเด็กได้ง่าย (สมาคมคหเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทย 2512 : 8) จากการศึกษาที่บิดามารดาออกไปทำงานนอกบ้านทั้ง 2 คน ปล่อยให้ลูกต้องอยู่กับพี่เลี้ยงบ้าง ปู่ย่าตายายบ้าง ถ้าเด็กมีคนเลี้ยงที่ไม่ค่อยเอาใจใส่เด็กแล้ว เด็กอาจมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาได้

องค์ประกอบด้านต่าง ๆ ที่ยกตัวอย่างมาข้างต้น ซึ่งได้แก่ระดับการศึกษาของพ่อแม่ ฐานะเศรษฐกิจ จำนวนบุตร และสภาพการทำงานของพ่อแม่ เป็นตัวแปรอันสำคัญที่ทำให้เกิดผลโดยตรงต่อตัวเด็ก เช่น ภาวะโภชนาการของเด็ก พัฒนาการทางภาษา บุคลิกภาพและอารมณ์ และจริยธรรมของเด็ก ซึ่งได้มีผู้สนใจทำการศึกษาวิจัยทั้งในประเทศไทย และในต่างประเทศโดยแยกได้ตามด้านต่าง ๆ ดังนี้

การอบรมเลี้ยงดูกับภาวะโภชนาการของเด็ก

จากผลการวิจัยของกัลยา นาคเพชร (2521) พบว่า อิทธิพลที่มีผลต่อภาวะโภชนาการของเด็กวัยก่อนเรียนขึ้นอยู่กับ ความบกพร่องทางเศรษฐกิจ ขนาดของครอบครัว รวมทั้งความเชื่อในการบริโภคและนิสัยในการบริโภคของพ่อแม่ จะมีผลต่อปริมาณและคุณภาพของอาหารที่เด็กบริโภค และงานวิจัยของวิณี ชิคเชิควงษ์ (2521 : บทคัดย่อ) ก็พบว่า ความแตกต่างกันในด้านการศึกษาของพ่อแม่ ขนาดของครอบครัว สถานภาพทางเศรษฐกิจ ความเชื่อในการบริโภค และการอบรมเลี้ยงดู

ของพ่อแม่ที่แตกต่างกัน มีผลทำให้การเจริญเติบโตของเด็กแตกต่างกันด้วย เนื่องจากเด็ก
 มีนิสัยในการบริโภคและได้รับชนิดของอาหารที่บริโภคต่างกัน ภาวะโภชนาการของ
 เด็กก่อนวัยเรียนจะมีผลต่อพัฒนาการของสมองด้วย การวิจัยของ อูไรวอร์น หงษ์
 เหมือน (2521) พบว่า ภาวะโภชนาการที่แตกต่างกันจะทำให้เด็กมีเชาวน์ปัญญา
 แตกต่างกันโดยเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและการศึกษาสูงจะมี
 ภาวะโภชนาการที่ดีกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและการศึกษาต่ำ
 และดัชนีภาวะโภชนาการโดยเฉพาะน้ำหนักและส่วนสูงจะมีความสัมพันธ์กับเชาวน์ปัญญา
 ในทุกกลุ่มอายุ จากการศึกษาของออปเปอ (Opper อ้างถึงในอัญชดี สิริยาภรณ์
 2521 : 13) พบว่าเด็กไทยมีพัฒนาการด้านความคิดช้ากว่าเด็กในวัฒนธรรมตะวันตก
 หนึ่งปี และโดยเฉพาะเด็กไทยในต่างจังหวัดจะมีพัฒนาการด้านความคิดช้ากว่าเด็กใน
 วัฒนธรรมตะวันตกถึงสองปี สาเหตุดังกล่าวอาจเป็นเพราะว่าครอบครัวไทยโดยเฉพาะ
 ครอบครัวในชนบทยังขาดความรู้ในด้านโภชนาการที่ถูกต้องเหมาะสม เด็กไทยในชนบท
 จึงได้รับการเลี้ยงดูในด้านอาหารไม่เหมาะสมมีผลทำให้การพัฒนาการทางสมองต้อง
 ช้ากว่าเด็กในวัฒนธรรมตะวันตก ซึ่งได้รับการเลี้ยงดูในด้านโภชนาการที่ถูกต้อง
 เหมาะสมดีกว่าไทย

ฐานะทางเศรษฐกิจกับพัฒนาการทางภาษา

จินตนา เนียมเปี้ย (2521 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพัฒนาการ
 ทางภาษาด้านจำนวนและความซับซ้อนของประโยคของเด็กก่อนเรียนพบว่า ครอบครัว
 ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงจะมีพัฒนาการทางภาษาดีกว่าฐานะระดับกลาง และ
 ระดับกลางจะดีกว่าระดับต่ำ นอกจากนี้อาชีพและการศึกษาของบิดามารดามีความ
 สัมพันธ์ต่อพัฒนาการทางภาษาซึ่งเด็กวัยก่อนเรียนที่มีบิดามารดาประกอบอาชีพเกษตร
 กรรมจะมีพัฒนาการทางภาษาค่ำที่สุด โดยเด็กในเมืองจะมีพัฒนาการทางภาษาดีกว่า
 เด็กในชนบท การวิจัยของ จินตนา สุทธิจินดา (2522 : บทคัดย่อ) ก็เช่นเดียว
 กัน จินตนาพบว่าสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวที่แตกต่างกัน อาชีพ และการ
 ศึกษาของบิดามารดาที่แตกต่างกันจะมีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางภาษาของเด็ก โดย
 เด็กชายมีสัดส่วนของคำนาม คำสรรพนาม คำ แต่สัดส่วนของคำวิเศษณ์ คำกริยา
 และคำอื่น ๆ สูงกว่าเด็กหญิง และเด็กในเมืองจะมีสัดส่วนของคำนาม คำสรรพนาม

คำ แต่สัดส่วนของคำกริยา คำวิเศษณ์ และคำอื่น ๆ สูงกว่าเด็กในชนบท

การอบรมเลี้ยงดูกับบุคลิกภาพและอารมณ์ของเด็ก

การวิจัยของวินิจ เกตุขำ (2515) พบว่า การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่แบบให้ความรักมากทำให้เด็กมีลักษณะของความเป็นผู้นำสูงกว่าเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบให้ความรักน้อย ซึ่งลักษณะของครอบครัวที่เลี้ยงดูแบบให้ความรักจะเป็นครอบครัวที่บิดา มารดาอยู่ด้วยกัน และต้องมีการควบคุมบังคับเด็กแต่น้อย

ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับอารมณ์ของเด็กนั้น ทัทพงษ์ สุนทรพิพิธ (2517) ทำการศึกษาเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด พบว่า เด็กและเยาวชนเหล่านี้มีปัญหาทางอารมณ์ และมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมทั้งสิ้น ส่วนใหญ่จะมาจากครอบครัวที่พ่อแม่ขาดการอบรมเด็กอย่างสม่ำเสมอ เด็กขาดความอบอุ่น และขาดความเข้าใจกันระหว่างครอบครัวรวมทั้งพ่อแม่เองก็มีพฤติกรรมที่ชักต้อสังคม นอกจากนี้การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ยังส่งผลกระทบต่อความก้าวร้าวของเด็กได้เช่นกัน ดังผลการวิจัยของ ประพันธ์ สุททาวาส (2519) พบว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง และแบบให้ความคุ้มครองมากเกินไป จะมีความก้าวร้าวไม่แตกต่างกัน และเด็กซึ่งได้รับการอบรมเลี้ยงดูทั้งสองแบบจะมีความก้าวร้าวสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย

การอบรมเลี้ยงดูกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

ฮาน และ แลงเยอร์ (Hann & Langer 1976 : 1204 - 1206) พบว่า จริยธรรมของพ่อแม่มีความสัมพันธ์ทางบวก กับจริยธรรมของลูก ส่วน ปีเตอร์สัน (Peterson 1976 : 6973 -) พบว่าอิทธิพลของพ่อแม่ในการอบรมเลี้ยงดูลูกมีผลต่อจริยธรรมของลูก คือ ถ้าพ่อแม่ให้การสนับสนุนแก่ลูกสูง ใช้อ่านาจนปานกลาง ให้คำแนะนำสูง เด็กจะมีพัฒนาการทางจริยธรรมสูง และจากการศึกษาจริยธรรมของเยาวชนไทย ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัญญานิก (2520 : 131) พบว่าการเลี้ยงดูแบบรักมากและให้เหตุผลมากมีความสัมพันธ์กับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมมากกว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษทางจิต และแบบควบคุม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิเชียร ทองนุช (2521) พบว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจะให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่าเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน

009459

จากงานวิจัย และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนที่ได้อ่านมานี้ ได้แสดงถึงความสำคัญของพ่อแม่ การอบรมเลี้ยงดู ความเชื่อ รวมทั้งการปฏิบัติตนของพ่อแม่ที่มีต่อเด็กก่อนวัยเรียน ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อพัฒนาการของเด็ก ดังนั้นในการที่จะพัฒนาคุณภาพของเด็กจึงควร เริ่มต้นที่พ่อแม่ของเด็ก เพื่อที่จะได้มีวิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่ถูกต้องเหมาะสม โดยการให้ความรู้สำหรับพ่อแม่ ผู้ปกครอง เพื่อนำไปใช้ในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ซึ่งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มปป : 315 - 318) ได้กำหนดมาตรการในการพัฒนาเด็กและเยาวชนว่า ต้องให้ความรู้แก่พ่อแม่ ผู้ปกครอง ในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก โดยผ่านสถานบริการสาธารณสุขทั้งของรัฐและเอกชน สื่อมวลชน และบุคลากรในท้องถิ่น

3. สื่อมวลชนกับการให้ความรู้สำหรับผู้ปกครองเพื่อนำไปใช้ในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก

การใช้สื่อมวลชนในการเผยแพร่ข่าวสาร ให้ความรู้ให้กับประชาชนนั้นในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 ให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะในปัจจุบันประเทศไทยมีทรัพยากรด้านสื่อมวลชนเป็นจำนวนมาก เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสารต่าง ๆ โดยเฉพาะวิทยุเป็นสื่อมวลชนที่เข้าถึงประชาชนมากเป็นอันดับหนึ่ง คือ 87 % หนังสือพิมพ์ 47 % โทรทัศน์ 34 % และนิตยสาร 16 % (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2521 : 30) และจากการสำรวจผู้ฟังวิทยุของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ อ้างถึงใน นิคม ศรีบุญเคราะห์ 2518 : 19) พบว่า ครึ่งเรือนที่มีเครื่องรับวิทยุ ประมาณร้อยละ 90 ขึ้นไปทั้งในเขตและนอกเขตเทศบาล แต่ละภาครับฟังวิทยุเกือบทุกวัน (4 - 6 วัน) ในหนึ่งสัปดาห์

การที่วิทยุเข้าถึงประชาชนได้มากที่สุดก็เพราะว่า สื่อมวลชนชนิดอื่นมีราคาแพง หรือต้องอาศัยเวลาและการคมนาคม ฉะนั้นการใช้วิทยุเพื่อการเผยแพร่ความรู้ไปสู่ประชาชนจึงน่าจะเป็นวิธีที่ได้ผลดีวิธีหนึ่งอันควรจะได้รับส่งเสริมจากรัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สื่อมวลชนอีกชนิดหนึ่งที่นอกจากจะมีบทบาทในด้านความเฟื่องฟู ความบันเทิงสนุกสนานแล้วยังมีบทบาทในการเสนอข่าวข้อเท็จจริงให้ความคิดเห็น สามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างใกล้ชิด นั่นคือ โทรทัศน์ แต่การใช้โทรทัศน์ก็ยังอยู่ในวงจำกัด เฉพาะกลุ่มชนกลุ่มหนึ่งเท่านั้น เพราะจากการสำรวจจำนวนเครื่องรับโทรทัศน์ในประเทศไทยพบว่ามีจำนวน 810,000 เครื่อง ซึ่งเทียบเป็นอัตราส่วนของจำนวนเครื่องรับโทรทัศน์ต่อจำนวนประชากร 7 เครื่อง : 1000 คน (รุจิตลักษณ์ แสงอุไร 2525 : 119) และในปัจจุบันชายงานของโทรทัศน์ได้รับการพัฒนาการออกอากาศให้ครอบคลุมภูมิภาคได้มากยิ่งขึ้น เพราะโทรทัศน์เป็นสื่อมวลชนที่กำลังเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยเฉพาะในด้านการให้การศึกษานอกระบบกับประชาชนก็เป็นหน้าที่ส่วนหนึ่งของสื่อมวลชนประเภทนี้ด้วย

หนังสือพิมพ์เป็นสื่อมวลชนอีกประเภทหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการให้การศึกษานอกระบบแก่ประชาชน ดังที่ Edwin Emery (Edwin Emery อ้างถึงใน ไมตรี เจริญศิลป์ 2519 : 44) กล่าวว่า "ในบรรดาสื่อมวลชนทั้งหลายนั้น หนังสือพิมพ์มีบทบาทและอิทธิพลต่อการศึกษามากที่สุด บทความและสารคดีในหน้าหนังสือพิมพ์มักจะมีเนื้อหาครอบคลุมหลายวิชา เช่น การเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ซึ่งผู้อ่านสามารถเลือกอ่านเองตามต้องการ หนังสือพิมพ์รายวันนับเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิตประจำวันของประชาชนในเมืองใหญ่" ปัจจุบันประเทศไทยมีหนังสือพิมพ์รายวันในส่วนกลางประมาณ 25 ฉบับ ในส่วนภูมิภาค 183 ฉบับ และมียอดจำหน่ายวันละกว่า 1,600,000 ฉบับ (รุจิตลักษณ์ แสงอุไร 2525 : 119) และนอกจากนั้นยังมีสิ่งพิมพ์ประเภทนิตยสารต่าง ๆ อีกเป็นจำนวนมาก

เป็นที่น่าสังเกตว่า การใช้ทรัพยากรสื่อมวลชนต่าง ๆ ที่มีอยู่ยังไม่ได้ออกให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมเท่าที่ควร เพราะประเทศไทยยังมีได้มีการวางแผนการใช้สื่อมวลชนที่แน่นอน การใช้สื่อมวลชนต่าง ๆ จึงเป็นไปโดยมิได้คำนึงถึงเป้าหมายที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม เนื้อหาของสื่อมวลชนทั้งหลายจึงเป็นเนื้อหาที่ผลิตออกมาในลักษณะที่เป็นการสนองความต้องการของกลุ่มบุคคลบางกลุ่ม หรือไม่ก็ไปเพื่อสนองตอบความสนใจของปวงชนมากกว่าที่จะเป็นไปเพื่อสนองความต้องการของสังคมอย่างแท้จริง สถานีวิทยุ โทรทัศน์หลายแห่ง แม้รัฐจะเป็นเจ้าของกิจการ

ก็ไม่สามารถควบคุมด้านเนื้อหาให้อยู่ในลักษณะที่ตรงกับเป้าหมายของการพัฒนาได้ (รุจิตลักษณ์ แสงอุไร 2525 : 120) รัฐบาลได้ตระหนักถึงปัญหานี้เช่นกัน และพยายามที่จะกำหนดแนวนโยบาย และมาตรการต่าง ๆ เพื่อเร่งรัดปรับปรุงสื่อมวลชน ให้เข้ามามีบทบาทต่อการศึกษาของชาติให้มากยิ่งขึ้น เช่น เร่งปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับและกลไกที่ควบคุมสื่อมวลชน พร้อมทั้งให้มีการปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด การสร้างหน่วยตรวจสอบงานวิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์ พร้อมทั้งงานวิจัยประเมินผล เพื่อปรับปรุงทิศทาง และจุดประสงค์ โดยเฉพาะในด้านการสนับสนุนงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของชาติ เป็นต้น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ม.ป.ป. : 320) จึงเป็นที่คาดหวังว่าในอนาคตสื่อมวลชนต่าง ๆ จะได้เข้ามามีบทบาทมากขึ้น ในฐานะที่เป็นแหล่งเผยแพร่ความรู้ต่าง ๆ ไปสู่ประชาชนของชาติ

ในมาตรการพัฒนาเด็กของแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 ที่ต้องการให้ความรู้แก่พ่อแม่ผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็กโดยผ่านสถานบริการ สาธารณสุข สื่อมวลชน และบุคลากรในท้องถิ่นนั้น การวิจัยในครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์ประการหนึ่งเพื่อสำรวจความต้องการความรู้ของผู้ปกครองเด็กก่อนวัยเรียนจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ ซึ่งผู้วิจัยหวังว่าคงจะเป็นประโยชน์ในการวางแผนทางการจัดบริการ ทางด้านนี้ต่อไป